

Svenska Canada-Tidningen... Printed and published every Thursday by THE CANADA WEEKLY PRINTING CO. LTD.

PRENUMERATIONSPRIS: Helt år i förskott \$2.00... Helt år till framtiden \$1.50

Torsdagen den 7 september, 1922. NÅGRA ORD TILL VÅRA LÄSARE.

DA VI NU åter utkomma efter två veckors mellanrum, vilket det var oss omöjligt att undvika och vilket vi hoppas våra ärade läsare vilja överse med, passa vi på tillfället att påpeka en del saker.

Naturigen är nog en del av nyheterna litet gamla. Men vi ha i sammanträd form medtagit även den "överhoppade" veckans nyheter för att ingen lucka skulle uppstå i händelseernas gång.

En tillskott i tidningens redigering kommer att vinnas genom att från och med detta nummer herr S. W. Björnell varje vecka skall bidra med en värdepolitisk veckorevy, som kommer att skrivas både från ren nyhetspunkt och redaktionell synpunkt. Vårna ledare i värdepolitiska frågor hållandes ej till så många som tillförlitliga. Vidare ha vi att vänta andra alster av hans penna. Detta gör att vi själva få mera tid att ägna oss åt andra avdelningar i tidningen samt verkställande en del förbättringar, som vi länge önskat men ej haft tid att sätta i verket.

Detta nya arrangemang är naturligtvis förenat med ökade utgifter, men det visar, att tidningens ledning menar allvar med sina uttalande avskrifter till förbättra tidningen. Det är ju fysiskt omöjligt för en ensam redaktör att tillfylltostgörande sköta alla avdelningar i en veckotidning och vi ha noggrant känt detta, fast vi på bästa sätt sökt reda det hela.

Detta arrangemang kommer dock våra betalkare på skam, vilka velat påse att vårt tal om förbättringar, endast varit tomt prat. Lika så allvarligt är det och vår avskrif, att då den finansiella ställningen det medger, förstora tidningens format.

I avvaktan på att bättre tider skola komma till hösten eller åtminstone, att tiderna skola förbättras, lägga vi våra planer. Vi hoppas då att få understödd från våra landsmän i vår strävan att uppehålla en läsvärd politisk nyhetstidning. Som vecklig nyhets- och politisk tidning är Svenska Canada Tidningen den enda i sitt slag och dessutom den äldsta. Mycken uppmuntran har kommit oss till del, men vår förhoppning är att våra landsmän alltmör inmer nödvändigheten att understödd en tidning på sitt eget språk, som förer deras talan och som kämpar i de progressiva led för ekonomisk, politisk och social frihet och rättvisa.

Vi bedja alla våra läsare till sist behjarta vår "samtalsspel" på sidan 7 samt att efter den brådskande skördens slut ge oss den lilla men välbehövliga uppmuntran, som ligger i regelbundet samt i förskott inbetalade prenumerationsavgifter.

Till sist är vår önskan den, att framtida skördar måtte bringa våra landsmän den rikliga beöling, som de så väl förtjänat efter ett helt år av strävande och besvär!

SE GLAD UT, DU MÅN-NISKOBNÄR!

MISSTRÖSTA icke, ty då berövar du dig själv förståttningen för att lyckas! När överdrammen hopa sig och det ser som mestkärt ut, spotta då blott i händerna och tag snya tag. Genom att tro på framgång, skapar man och framgång. Ingen seger har ännu vunnits med rädsla och mismodiga hjärtan. Det är en psykologisk erfarenhet, att hoppfullheten andå just i de svåraste omständigheter övervunnit det tyska motståndet samt på grund därav kunnat anteckna så lysande segrar.

Det är visserligen sant, att som vi ofta framhållit, den arbetande delen av befolkningen både i stad och på land eller med andra ord industriens och farmars arbetare alltid fått bära den tyngsta börden samt att utskärfarna för dem ej äro för ljusa. Men även om vi tathålla detta faktum och upp-

mana farmarna, att ej vara nöjda med sin lott utan söka förbättra den, så är steget därifrån och till absolut missmod långt.

Samtidigt som vi allvarligt sträva för att förbättra folkets ställning böra vi uppmuntra dem och ej nedslä deras mod genom att måla allt i för mörka färger och förklara allt hopplöst. Ty så länge det finns liv, finns det hopp. Vi respektera den kvinnliga parlamentsledamoten Agnes McPhail, men vi känna oss berättigade att kritisera henne en del, för vad hon de senaste dagarna yttrat. I Ontario har hon sagt farmarna, att de äro en ras av slavar samt att de stå inför ruin och fördöelse. Hon predikar därmed missnöje och hopplöshet, vilket är farligt nog. Ty i och med att hopplösheten fått inesteg, sparkas de stötter undan, på vilka framtiden skall byggas. Det är sant som vi ovan sagt och som vi alltid framhållit att våra farmare ej vederfara rättvisa. Arbetet är tungt och livet på farmen enformigt. Allt för många flocka sig redan till städerna utan att man behöver påskynda denna olyckliga rörelse genom dylikt tal. Om farmarna inse sitt bästa kasta de ej en annan gång sin röst för en politiker, som på detta sätt håller säret öppet utan att söka lika det. Dylikt tal är blott att svärma det älska, noblaste och säkraste yrke på jorden samt småda det folk, som föder världen och framställa dem som dårar, vilka ej veta nog att lämna farmen samt förena sig med de arbetelösa skolar på städernas gator.

Nej, låt oss se sanningen i ögat! Farmilivet är hårt men det här dock i möjligheten till något stort, om dessa möjligheter rätt tillvaratas. Och rätt tillvaratas kunna de endast bli genom att farmarna sammanstå sig ekonomiskt och politiskt. Enighet ger styrka och med frisk vilja samt hoppfullt sinne kunna stora saker uträttas. Alltså: Se glad ut, du människobarn!

En tillskott i tidningens redigering kommer att vinnas genom att från och med detta nummer herr S. W. Björnell varje vecka skall bidra med en värdepolitisk veckorevy, som kommer att skrivas både från ren nyhetspunkt och redaktionell synpunkt. Vårna ledare i värdepolitiska frågor hållandes ej till så många som tillförlitliga. Vidare ha vi att vänta andra alster av hans penna. Detta gör att vi själva få mera tid att ägna oss åt andra avdelningar i tidningen samt verkställande en del förbättringar, som vi länge önskat men ej haft tid att sätta i verket.

DEM VANN KOL-STREJKEN?

ÄROM tyckas meningarna vara delade. Men på det hela taget måste man nog anse, att överenskomsten måste antecknas som en seger för kolgruvarnas unionsarbetare. Visserligen är det sant, att gruvarbetarna ej vunno allt, som de strävat för. Men en fullständig seger är ju så gott som omöjlig under nuvarande system i industriella kontroverser. Allt synes gå i kompromissens tecken. Så och nu.

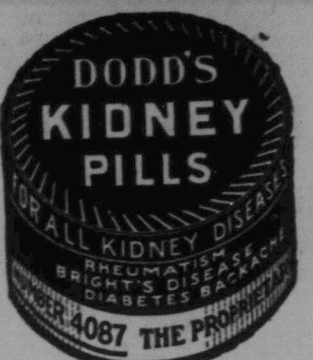
Men arbetarna vunno dock några beaktansvärda punkter: Arbetstiderna tvungos att erkänna den gamla löneskalan; att fortsätta med det s. k. check-off systemet (nämligen att från lönerna avdraga fackföreningsavgiften samt inbetala den direkt till arbetarnas föreningskassa) samt till sist att medgiva tillståndet av en "Fact finding commission", vilken skall ha ett ord med i laget i alla framtida uppgörelser.

Särskilt måste vinnandet av de två förstnämnda punkterna berättiga på ståndet, att uppgörelsen var en seger för gruvarbetarna. Ja, denna seger var det första effektiva motbuds, som arbetsgivarna fått i sin så slagt planerade kampanj att för det första nedbringa lönerna till svältgränsen och för det andra krossa arbetarorganisationerna.

Vad den tredje punkten beträffar, så hänger allt på, hur sagda kommission sammansättes. Om arbetarna få något att säga till om vid dess tillställande, kan den bli av stor nytta samt kommer då att beteckna inspelandet på rätt väg och därmed en tredje och värdefull delsten i segerkronan.

Men blir kommissionen sammansatt av regeringens och därmed kolbarnernas hejdakar, så blir den blott en kommission på papperet och arbetarna måste i denna fråga upptaga striden på nytt.

En permanent överenskommelse inom kolindustrin är ej möjlig, om ej hela denna industri omorganiserats. Men vid nästa uppgörelse, som nog ej så länge låter vänta på sig, måste kompromissen bannlysas från arbetarnas läger. Om sagda kommission ej sätas i högsta led, hade segern blivit långt mera värdefull.

Dodd's Kidney Pills hjälper alla ningen. The Dodds Medicine Co. är en njursjukdomar, såsom rheumatism, Brights sjukdom, diabetes, Piles skiljas för 50 cents per ask av alla apotekare eller sändas per post vid mottagandet av betalning. Ad. Toronto, Ont.

"Möbelkungen" P. A. Peterson i Rockford, Ill., har i dagarna gjort en del märkliga uttalanden, i vilka han framhåller tre synpunkter, vilka om de tillämpas i rätt anda, säkerligen äro av stor värde. Hurvida han själv tillämpat dem under sin levnadsbana, är en sak, som hans eget samvete får avgöra. Men här äro hans tre punkter.

Om en pojke vill arbeta, hindra honom ej. Felet med många arbetsgivare är, att de icke gjort en enda dags kroppsarbete i sitt liv. Elementen i en arbetares styrka är hans kapital och hans kapital bör icke förslösas eller överansträngas genom för hårt arbete. I sin förklaring över dessa tre punkter säger han bland annat: Arbetstiderna känna icke saken från arbetarens synpunkt. De första icke, vilken misströstan måste gripa en arbetare, som söker uppmärksamhet i en fabrik, när han får sin avlöning nedslätt. Ingen borde arbeta under dagen, så att han icke vid slutet av sitt dagarbete är i lika god fysisk kondition, som han var på morgonen. Det är ord att taga vara på.

Professor G. Cassel — en av Sveriges förnämsta nationalekonomer — yttrar: Det är något gale, när man i ekonomiska namn vill hålla upp en näring, som allra till och förbannelses, en näring som förgiftar folket. Det är dödens ekonomi i stället för livets. Det heter att alkoholkonsumtionen ej kan undvåras av hänsyn till det allmänna intresset. Det är samma resonemang som om ett antal personer, vilka vilja samla in ett belopp av en miljon, skulle ställa till med ett gille som kostade 2 miljoner för att låta hälften på till det önskade ändamålet. Det är en både bättre och rättvisare metod att samla in miljonen direkt.

Allt arbete, som vi för att avskärva alkoholkonsumtionen nedlagga på en omändring av vårt finanssystem, är ett arbete på förbättring så visst som ett nyktert folk har större arbets- och skattekraft än ett alkoholförgiftat.

The Montreal Star lamenterar högljutt i ett av sina sista nummer över att Montreal ännu ej har något moment över de i världskriget fallna. För egen del anse vi det vore bättre att ej glömma de levande för de döda. Men om man åntigen skall resa monument, varför ej då göra det på ett sätt, som kan gagna de levande. Varför ej bygga kyrkor, bibliotek eller samlingslokaler för folket till minne av de fallna? Men det ser ut som om man vid bygandet av dylika krigsmonument tiller tänkte på de i kriget stupade. Det ser ut, som man endast sökte genom dem förhålliga militarismen samt samtidigt ge en del gott folk tillfälle att förtjäna grova pengar på något, som är av ingen som helst praktisk nytta för de levande.

Den framstående brittiska juristen lord Shaw, som i dagarna gåst Canada, berättas ha yttrat: "Intet folk i världen har någonsin haft ett sådant tillfälle, som de unga canadensarna nu ha att göra sitt land stort i värde hänsedde." Det är ett sant ord. Men för att nå detta resultat måste Canada vakna upp och stå på en i sin mening progressiv väg. Först då kan dess rika möjligheter till full utvecklas samt bli av gagn för alla och ej som nu för några få.

En ekonomisk husmøder har kommit till det resultat, att ömsesidiga försäkringar under måltiden verka besparande för hushåll. När en begärd man begär en dumhet, är den i allmänhet större än den.

LAC DU BONNET.

Blodets röst öns kallat, måligt är den rösten, övad uti kören av stämmorna i Nord; skogens värspårna, lövens allt om hösten, havets dova baston och mennans hedersord. Sucken i skogen, skratet i älven, skvalpet om bogen... Lyss till dig själv! Blodet ditt svallar, rösten dig drar. Hemlandet kallar; — Säg, gives ej svar?

Så har vi väl känt det, tusen, tusen gånger, som lyftat vingen och fluttat vår arvedel. Så ha vi väl lyssat till blodets tysta sänger; svarat med vårt hjärtans och ej vår tungas spel. Väriliga lunder, kvällen i brand, lyckliga stunder, lyran i hand... Skald är var trofast längtande själ ingenstans bofast och ingenstans träl.

Säg mig, Lac du Bonnet, var på gull, som glädd mig i bergen och ledde svensken dit? Var det väl för vinnings lumpna, snöda skull, som framlingen bröt marken med svett och dynamit? Nel, du är fattig, marken din hård. Ej för din skatt dig byggdes en gård. Men för de tallar och för den väg. — Lustigt den svallar för vikingahag.

Rören, östanstormar, muntert gröna vågor! Nordens sjömansöfver älska skumkrövt väg. Flammen upp i blått, sketten skyn i lågor! Tor är ej förgäten ännu i nordmans hag. Vredgade skyar tömde sitt hot; vråkande byar stä de emot hän över fjärden, löje på läpp... Lycka på färden, du vikingaskepp!

S. W. Gjørwell.

Reflexioner i en hängmatta.

"Ententen som inte vill spricka." (Ur Dagens Nyheter)

I. — Ska vi försöka att gissa? Om detta krig slutar med seger för de allierade kommer det då att dröja sex månader eller ett helt år innan Paris' befolkning kastar sten mot rutorna i engelska ambassaden?

II. Dessa föga minnesvärda ord yttrades av en person som någon dag på hösten 1915 såg dåvarande brittiska premiärministern Asquith uppvaktad av några ledande franska politiker i hallen på Hotel Crillon i Paris; Frankrike var hotat till livet och Asquith stod här som den berömda specialisten, som vilken man hoppades på räddning. Det lyste av förväntan och tacksamhet i alla franska ögon och den snälla specialisten gjorde en gest som om han ville säga: England tillhör er för tid och evigt. Det var då. Det har sedan fredslöset gått ett par år utan att den engelska ambassaden i Paris behövt vädriknans några kostnader för inslag i fönsterrutor. Men varje tidsningsläsare vet att den fransk-engelska ententen omedelbart förestående okkupationen av Ruhr — den mest omröskta spådomen för många kloka gummor i pressen, både i England och på andra håll. Senast hörde vi den under Genevekonferensen och man skulle mycket önskat utredningsenheten s. k. opinionledarnas beöjelse för bekäma och effektfulla slagord om man inte väntade att åter få möta den i samband med skadeståndskrisens förestående tillspetsning av de närmaste veckorna. Kanske man som ett anspårsköts tidsfördriv en vacker sommandag kunde be att få låna kaffepanna och något närmare granska den snupp där denna ödesdigra utveckling tecknar sig.

Det finns en liten episod från den fransk-engelska ententens tidigaste dagar, som ger en rätt god bild av den ställning under vilken man försökte ett första, förestigigt närmande mellan de båda länderna. År 1903 — den 3 maj, om inte minnet sviker — gjorde Edward VII ett officiellt besök i Paris för att preparera transmissjonen för den året därpå avslutade ententen. Tio tusentals människor voro samlade på Champs Elysees då presidenten Loubet och konungen blevo synliga vid Triumfbågen. Inte en hand lyftes till hälsning, inte ens någon engelsman bland åskådarna vågade försöka sig på ett vänligt tillrop. Man hörde endast hästboarnas tramp mot brollångningen, medan öppet defilerade mellan denna dubbla häck av stumma, iskallt betraktande människomassor. På ömse sidor landån redo två kyrassörer med höjda skarp-laddade revolverar, i vilkas skydd konungen lyckades bevara sitt krampaktiga leende. För att celebrera dagen hade en mycket lågt tidning utgett ett fästnummer, vars hela första sida upptogs av den engelska konungens bild, omgiven av dödsfall och bepipor — med den förklarande underskriften: Vad England har kostat oss.

Där har man den psykologiska urgrunden för de fransk-engelska relationerna, en djup fiendskap mellan de båda folken, med en starkare mellan av grämselse och förbittring på den

Konvertering av Victory Bonds

DENNA BANKS tjänster erbjudas fritt till dem, som önska arrangera konverteringen av Victory Bonds, vilka förfalla den 1 december 1922, till de nya fem eller tio års obligationerna. Applikation bör göras så tidigt som möjligt, men ej senare än den 30 september.

THE ROYAL BANK OF CANADA

Denna totala förändring av Englands europeiska perspektiv — och för sig att betrakta som en nationalolycka — inträffar till på köpet samtidigt som England mister fördelen av att vara ett örike. Än mer: det insulära läget, som hittills varit Englands starkhetsbälte, har efter u-båtarnas framträdande förvandlats till en överbörd svaghet, som vid varje krigsfara reser hungernödens spöke för det engelska folket. Under världskriget höll den engelska diplomatin orubbligt fast vid ett enda fredsviskorn som absolut oertergligt: Tyskland fick icke tillerkännas några av de begärda "garantierna" i Belgien, som kunde öppna möjlighet att inrätta tyska utbaser på den belgiska kusten. Förran är överstånden för denna gång, men den kan när som helst komma igen om en brytning med Frankrike skulle föranleda detta land att tryffa sin Kanalkust med u-båtsstationer. Frankrike gav England en påminnelse härom då det på Washingtonkonferensen begärde att få hålla ett överraskande högt utbåtsstation. Som man kanske erinrar sig voro alla verkligt rättfärdiga tidnings rubrikåttare, hack ihäl följde av ledarskrifterna, genast på det klara med att man har återigen hade ett utslag av fransk militarisem. Det kan inte gärna betvivlas att det var ett rent diplomatiskt schackdrag, en lika impertinent som obehaglig påminnelse om att en av den engelska diplomats allra främsta uppgifter är att bevara ett gott förhållande till Frankrike.

Höfd denna tvångströja går den engelska utrikesledningen att uppgåta diskussionen med Frankrike. Under sådana förhållanden blir eftergifter från Englands sida den naturliga formen för samarbete mellan de båda länderna. Efter Frankrikes militärdemonstration på konferensen i Washington kommer ett brev på posten i Cannes det engelska erbjudandet om den garantitraktat mot ett nytt tyskt angrepp som Frankrike för gävas föreslåg under ett par år. I de båda ententeländernas förhållande till Tyskland inträder en ytterligare maktöfverflyttning till Frankrikes förmån, framkallad av ekonomiska orsaker. England är för sin existens höllt beroende av sin export och lider fruktansvärt av de internationella handelsförbindelsernas rubbning. Frankrike har visserligen sina statsfinansiella svårigheter, men landet är långt mindre än England beroende av sin utrikeshandel och kan mildra den ekonomiska depressionens verkningar genom arbete i de härjade provinserna. Under alla dessa skadeståndskonferenser, där Lloyd George gjort sig en smula löjlig genom kontrasten mellan hans kraftiga ord och hans svaga handlingar, har han haft ett göra med en motpart som befunnit sig i det ut förhandlingspunkt idealiska läget att kunna vänta längre på en uppgörelse än de land han representerade. Hårtill kommer att Versailleskonferensen satt sanktionernas tveegade svärd i Frankrikes hand. En fransk okkupation av Ruhr eller ännu längre gående sanktioner skulle genom att allvarligt skada Tyskland göra en separatuppgörelse mellan England och Tyskland praktiskt taget värdelös. Man har aldrig i Frankrike varit nog dräktigt att tro att skadeståndskonferens kan lösa "med kanoner". Men kanoner äro ett beöjvat påtryckningsmedel. Det står franska batterier vid Rhen, färdiga att rycka österut. Men deras verkliga, politiska destinationsort är London.

Det kan knappast förnekas Lloyd George om han till slut tröttnade att under dessa vidriga förhållanden söka genomdriva de engelska synpunkterna på skadeståndskonferensen i stället med lidelsefull energi kastade sig över det ryska problemet. Vilket underligt spektakel! Genuakonferensen, som var tänkt som en lysande triumf för den engelska politiken, var både till innehåll och form ett eklatant erkännande av Englands avoghet gentemot Frankrike. Att Lloyd George vände upp och ned på den rationella arbetsordningen och grep sig an med den trasigaste maskinen, för att begagna hr Tryggers uttryck, kunde endast bero på att han — på grund av Frankrikes motstånd — såg sig ut stundt utträtta något för reparationen av den mindre trasiga, tyska. I Lloyd Georges försök att tvinga Frankrike åtminstone till en uppgörelse angående Ryssland visade sig också hans avsaknad av effektiva påtryckningsmedel. Det bör väl ha frapperat mer än en att Lloyd George under Genuakonferensen gjorde det originella försöket att tillämpa parlamentariska regeringsmetoder på internationella förhållanden. Lloyd George började alltså med att bläsa upp en opinion i vars namn han kunde framträdas och bjuda sina motståndare att underkasta sig

Johannes Wickman.

DR. PHILIP A. ECKMAN. Skandinavisk Tandläkare. TANDERNAS VÅRD får icke försummas, om vi önskar behålla eller söka hälsa. Det har bevisats, att alla svåra sjukdomar komma av dåliga eller försummade tänder. — Jag står med nöje till er tjänst och vill ge alla önska östra länder gratis.

Täner utdragen smärftritt. OBS! — NY LOKAL. DR. PHILIP A. ECKMAN. 204 Sterling Bank Bldg. Hörnet Portage & Smith, Winnipeg.

Dr. J. Boulanger. Eftergraderad i Paris och New York sjukhus.

SPECIALITETER: Buk-kirurgi, Kvinnosjukdomar, Genito-Urinary laboratorium, X-RAY LABORATORIUM. Kontor och bostad: 1007 Jasper Ave., Edmonton, Alberta. Telefon: 2009.

Dr. S. C. Peterson. SPECIALIST I Hud, Kåns, Urtik och Venereiska sjukdomar. 401 McARTHUR BLDG., 211 Portage Ave. Kontorstid: 10-12; 3-5; 7-8. Telefon: A 4165

DR. BRANSON. LKARE. Kontor: 701 Lindsay Building. Kontorstid: från 2 till 4 endast eftermiddagen. Bostad: 407 — A 7138.

Kontor: A 4003 Bostad: St. John 907

Dr. T. Glen. Hamilton. LKARE. 210-212 Somerset Bldg., Winnipeg, Man.

Kontor: 461 Copeland Bldg; Tel: A 5961. Bostad: 46 Alvey Ave.; Tel: B 5164.

DR. M. B. HALLDORSEN. SPECIALITET: LUNGSJUKDOMAR. Kontorstid: 11 till 12 f.m.; 5 till 6 e.m.

Kontor: A 4003 Bostad: St. 6736

Skandinavisk Advokat W. J. Lindal, B. A. L. I. B. Jurist, notarie, etc. Librerie Manitoba Law School, No. 3 Home Investment Bldg.